

ITEM, separata bildumagarria berrikuntzaren inguruko azken joera, tresna, estrategia, praktika on eta kontzeptu aurreratuenetara hurbiltzen zaituena. Emanaldi berri honetan diseinugintza industrialari eta hark euskal ekonomian duen eginkizunari ekiten diogu.

Ignacio Solari elkarrizketa
Euskadiko Diseinugileen Elkarteko presidentea (EIDE)

"Euskal diseinuaren indargune nagusietako bat industria-sektorearekin duen inplikazio estua da"

Euskadiko Diseinugileen Elkartearen hogeita bosgarren urteurrenaren ikuspegitik, haren presidentea den Ignacio Solari elkarrizketa honetan Euskal ekonomiaren arestiko historian diseinuak izan duen eginkizunaz hitz egiten digu (EIDE), bai eta haren indargunez eta ahulgunez ere, eta geroko joerez eta ikuspegiez ere.

Zein da diseinuaren eginkizuna gizartearen garapen industrial eta ekonomikoan?

Diseinuak gizartearen duen egiteko nagusia pertsonen bizi-kalitatea hobetzen laguntzea da. Ongizate hori lortzeko beharrezkoa da erantzuna ematea pertsonari eta beharrei haien adierazpenari eta bilakaerari kontu eginez gizartearen. Zerbitzu-agertoki horretan, diseinuak lanabesak hornitzen dizkio enpresari bere erantzuna optimizatzen eta pertsona eta erabiltzaileekin lotura gehiago eta hobeak eragitera zuzenduak, hitz batean, negozio-aukera berriak bilatzera.

Nola eragin du diseinugintza industrialak Euskal Herriko enpresa-garapenean?

Diseinuak produktua, zerbitzua edo imajina hobetzen laguntzen duela aspaldi bere gain hartu zuten enpresek -ez dezagun ahaztu diseinua presente dagoela euskarri guztietan, zeinen bitartez enpresa gizartearen agertzen baita eta zeinengatik baita atzeman- diseinu-estrategiak hartu zituzten beren gain eta gaur

egun erreferente kualifikatuak dira. Diseinuak parte hartu zuen eta parte hartzen ari da neurri handi batean arrakasta horretan.

Zein da gaur egun diseinugintza industrialaren egoera Euskal Herrian? Zein dira haren indarguneak eta zein indartu beharrekoak?

Egia da, duela hamarkada batzuk, enpresa ugari inplementatu dutela diseinua

"Diseinuak lanabesak hornitzen dizkio enpresari bere erantzuna optimizatzen eta erabiltzaile eta pertsonekin lokarri gehiago eta hobeak eragitera, hitz batean, negozio-aukera berriak aurkitzen zuzenduak"

lehiakortasuna eta balio erantsia hornitzera zuzenduriko lanabes bat bezala; adibideak hala nola Irizar, Fagor, Orbea, etab., edo Sellex, Stua edo Akaba bezalako enpresak (azken horiek diseinuko nazio-sari baina irabazi dute) horren adierazgarri argiak dira. Halaber egia da enpresa mordo batek oraindik ez duela bere gain hartu. Zergatikoak ugari eta konplexuak dira, ez ezagutzatik zailtasun estruktural, finantzario eta abarretarainokoak.

Besteak beste, euskal diseinuaren indargune aipagarrienetako bat industria-sektorearekin duen inplikazio estua da, haren fabrikazio-prozesuekin eta partaide deneko industria-proiektuen bideragarritasun-prozesuekin.

Zalantzarik gabe, hobetu egin behar dugu geure komunikazioa, geure burua ezagutarazi behar dugu. Euskal diseinuaren eta haren profesionalen balioaren publikitatea egitea EIDEn deliberatuki burutzen ari garena ataza bat da.

BEC Bankada-sistema, 2004. Industria-sorkuntzako klap-laborategia Onn Outside-rentzat.

Zein da euskal diseinuaren kokaera nazioarteko testuinguruan?

Lehenago azaltzen zen bezala, gaurko unean gehiago baloratzen gaituzte adibide jakin batzuegatik "Euskal diseinuaren" pertzepzio batengatik baino zentzu orokor batena ulerturik edo "herrialde-marka" bezala. Hala eta guztiz ere, agertoki hori aldatzen nazioarteko, Europako edo Asiako enpresek euskal diseinuko enpresak kontratatzeak laguntzen du. Duela urte batzuk, diseinu-zerbitzuko gure enpresa hornitzaile batzuek nazioartekotze-prozesu bat abiarazi zuten argi eta garbi positiboa nabarmendu den eta gure irudiari balio-ekarpena egingo diona.

Nola parte hartu du diseinugintza industrialak euskal enpresen nazioartekotzean?

Diseinu-zerbitzuen hornitzaileak diren enpresa asko gai egitea nazio- edo nazioarteko enpresek dituzten beharrei erantzuna emateko nazioarteko merkatuei zuzenduriko produktu edo zerbitzuekin izan daiteke gakoetako bat. Halaber, enpresak seguru egon behar du bere produktuaren diseinua erantzungo duela merkatu global eta guztiz lehiakor batean, eta puntu horretan zure diseinu-hornitzailearengan konfiantza izatea funtsezkoa da. Lehen aipaturiko enpresen emaitzek abalatu egiten dute ibilbide hori neurri handi batean.

Zer eginkizun izan du EIDek prozesu horretan duela hogeita bost urte jaio zenetik?

EIDE aldizkakotasun halako batekin Euskal

Herrian diseinuaz ardurazten diren profesionalen sektorearen erreferentzia bezala mantendu da. Agian lehenago egindako lan horrengatik, duela zenbait urte elkarte fase dinamiko eta ilusionatzaileago batean aurkitzen da. 2014 Diseinuaren Munduko hiribururako Bilboren hautagaiztan gure partaidetzak, zeinean finalista geratu baitzen, eta era batera edo bestera Euskadin egindako diseinua indartzera zuzendutako merkataritza-misio, foro eta gertaldietako partaidetzak EIDE konprometiturik dagoen norabide bat markatzen dute

"Diseinua Euskadin. EIDEn 25 urte" argitalpenak elkarte sortu zeneko hogeita bost urteak ospatzen ditu eta 2013ko urtarrilean aurkeztu genuena, enpresarekiko sustapen eta sinergien konpromiso horren esparruan sartzen da diseinua oro har dituen gaitasunak komunikatzera zuzendurik eta Euskadin egindako diseinuarenak bereziki.

"Beharrezkoa da diseinua tartean sartzea produktuak sortzearen hasiera-faseetan"

Zein dira geroko diseinugintza industrialaren joera nagusiak?

Seguru asko, enpresaren barruan izaera estrategikoko lanabes bezala diseinua kontsideraztearen sendotze bat. beharrezkoa da diseinua tartean sartzea produktuak sortzearen hasiera-faseetan, kolektibo jakin batzuen ohitura, behar eta joerak aztertzen diren une horietan erantzun egokiak eman eta beste negozio-aukera batzuk bilatzeko konponbide berriak ezartzen, "erabiltzailearengan oinarritutako berrikuntza" deitzen dugun horretan. Ildo horretatik, prozesu edo kontzeptuen diseinuaren alderdi batzuk hala nola *design thinking* diseinu-lanabesak eta -teknikak erabiltzearen alde ageri dira berrikuntza-palanka bezala produktu eta zerbitzu berrien balioa sortzeko.

Zer gomendio emango zenizkieke oraindik bere kulturari erantsi ez dioten enpresei?

Aurrena jabeturik egon behar dugu beharrezkoa dela enpresa-prestakuntzaren alderi batzuk aldatzea, zein baitaude aurreiritzien oinarrian, diziplina hori ez ezagutzearenean ez bada. Zehaztera joz, diseinuarekin inoiz harremanik izan ez duen enpresa bati behar adinako aholkularitza bat hartzeko eta diseinu-auditoretza bat egin dezala beharrezko informazioa lortzera zuzendua egokituz jotzen diren diseinujarduerak orientatzeko balioko dutenak. Garrantzitsua da honako hau transmititzea: diseinu-zerbitzuak hartzeak konponbideak hornitzen dituela lehiakortasuna hobetzea eta enpresak desberdintzea ahalbidetzen dutenak.

EIDE

25 urteko diseinua Euskadin

Bere bizitzako hogeita bost urteetan, EIDEk zeregin garrantzitsua izan du Euskadiko diseinugintza industrialaren garapenean, euskal industrian bere burua neurri handiagoan edo txikiagoan txertatu eta erakundeetako plan estrategikoetan kontuan hartu izateko.

“Euskadin, lehen estudioak laurogeigarren urteetan sortu ziren; haietan ekipo-lanaren balorea zen nagusi, enpresarekiko konplizitatearena eta bere produktuak garatzeko prestakuntza teknikoarena”

Beste herrialde eta erkidegoekiko atzerapen pixkaren batekin, duela hogeita bost urte, tokiko Euskal erakundeak berak, industria, unibertsitatea eta profesionalak berak bat zetozen diseinugintza industrialara egituratu eta bultzatzearen beharrek. Industria-ehunaren parte handi bat suntsitu eta Euskal enpresa askok lehiakortasuna galdu izanak apustu hori bereziki premiazkoa izatea eragiten zuten.

Diseinugintza industrialara ezartzeko lehen urratsak

Lehen neurri bezala, tokiko erakundeek, batez ere Gipuzkoa eta Bizkaiko foru-aldundiek beka-programa bat abiarazi zuten diseinugintza industrialeko europar eskoletan profesionalak prestatzeko, prestakuntza bultzatu zuten, diseinugintza industrialeko lehen azterlanak sortzea bultzatu zuten eta enpresentzako laguntza-programak bermatu zituzten diseinugintza industrialara produktu-estrategiari erantzeko eta I+G-ri bulkada emateko.

Hala ere, euskal enpresak uzkur ageri ziren diseinugintza industrialaren ahalmen estrategikoa beren gain hartzeko. Laurogeigarren urteetan, etxe-aldizkari eta instalazioaren sektoreak, eta oro har, bere hazkuntza-beharrei erantzunak aurkitzeko Katalunian beren begiak jartzen zituen habitatarena salbuetsita, euskal

industria-sektore nagusiak barneratzen ari ziren industria-diseinua izan zitekeela lehiakorak izaten jarraitzeko nazioarteko merkatua eskatzen ari zen inflexio-gunea.

Beren produktuen diseinurako edo beren estrategien definiziorako kanpoko profesionalak kontratatzen hasi ziren lehen enpresak bulego-aldizkari, etxeresna elektriko, sukaldeko ontziteria, argikuntza eta elektrizitatearenak izan ziren. Beste sektore batzuk, hala nola makina erreminta, esku-erreminta, garraiobide, industria-elektronika eta abar beranduago etorri ziren, sinetsita baitzeuden (haren osagai estetikora murrizturik) ekarpen txikia egiten ziela beren produktuei.

Diseinugintza industrialeko unibertsitate-ikasketak ezartzean eta hori enpresa gehienetan integratzean, Mondragon Talde Kooperatiboa nabarmendu behar da, barne-ekipoak sortuz edo kanpoko profesionalekin lankidetzan, gero eta endogamikotasun gutxiagoko espiritu batekin.

Bi soslai desberdin

Duela hogeita bost urte Katalunian bultzatzen zenaren aurrean, Euskadin bere gain hartzen hasten ari zen diseinugintza industrialaren joera bereizgarri bat ere nabarmendu zen: diseinugintza industrialara eta ingeniarietza

Bragle Xurgagailua, 2007 ADN DESIGN Solac-entzat.

binomioa. Kataluniak Milanen aurkitu zuen bere sektorea eratzeko erreferentea ahalik eta ikuspegi zabalena, diseinua arkitektura, dekorazio-arte, habitat edo arte plastikoekin Lotus. Hala ere, Euskadi Erdiko Europan edo Erresuma Batuan bilatzen zituen erreferentziak, non diseinugintza industrialari ikuspegi teknikoago, baitzitzaien, ingeniari-tza-ekoletatik eta produktuaren garapenetik hurbilago zegoen batetik ekiten baitzitzaien.

Katalunian, dekorazio-arten sektorea bereziki garrantzitsua zen eta lehen diseinatzaileek arkitekturarekin eta, oro har, kulturaren munduarekin zuten konplizitateak beren diseinugintza industrialari soslai globalizatzaileago bat ezartzen zioten. Euskadiko industria-ingurunea guztiz bestelakoa zen: kulturarekin adierazpen guztietan inplikaturako burgesia ekintzaile hori ez zen hain garrantzitsua eta, horregatik, diseinuaren ontasunetik haren sentsibilitatea urria zen.

Bi ingurune horiek, halaber, lanbide-soslai desberdinak definituz joan ziren. Katalunian jadanik berrogeita hamargarren urteetan figura garrantzitsuak sortu ziren hala nola Miguel Milá edo André Ricard, arkitekturatik eta arte-adierazpide nagusietatik hurbil zeuden diseinatzaileak, estudioak beren nortasun eta estiloaren inguruan sortzen zituztenak.

Euskadin, lehen estudioak laurogeigarren urteetan sortu ziren, gerora europar diseinu-ekoletan prestatuko ziren profesionalek eraturik; haiengan nagusi zen ekipo-lana, enpresarekiko konplizitatea eta haren produktuak garatzeko prestakuntza teknikoa. Hamarkada hartan aitzindariak izan ziren Euskadin, hurrengo belaunaldientzat erreferente bihurtu zirenak hala nola Guillermo Capdevila, Michael Weiss, Jon Abad Biota, Iosu Rada, Carlos Lalastra edo Joseba Adrada.

Diseinuaren sustapena Bizkaian

Diseinua, jarduera ekonomikoari hertsiki loturik egotean, une konplikatu eta ziurgabetasuneko bizi izan zuen, zeinek mehatxu egin baitzion dena geldiaraztekoa diseinua enpresen faktore estrategiko eta lehiakortasuneko bezala aitortu eta erabiltzeari. Hala ere, halaber berrikuntzari eta sormenari hertsiki lotutako sektore bat ere baden heinean, arrisku-egoerei konponbide berriak eta erantzun eraginkorak aurkitzeko funtsezko elementuak, egoera hura aukera bat izan daiteke berarentzat. Eskakizun bakarra jarrera deliberatuak eta kementsuak hartzea da

"Kontua da eskura dauden energia guztiak mobilizatzea funtsezko helburu batekin"

aurrerapena eta ongizatea eragingo dituzten aldaketak lortzeko.

Laurogeigarren urteetan, Bizkaiko Foru Aldundiak proposamenak bultzatu eta eraldaketa-ekintzak koordinatu zituen herrialdea modernizatzen zuzenduak. Testuinguru hartan Bizkaiko diseinuaren egoera analizatzeko azterlan bat eginarazi zuen eta haren ondorioek DZ Diseinu Zentroaren jaiotza ahalbidetu zuten, espainiar estatuko diseinuaren sustapenerako lehen zentroetako bat.

DZk diseinua sustatzea bilatu du ehun publikoan diseinuak duen garrantziarekiko hiritarra sentibera izan dadin eta ongizate sozialaren garapenari hark egiten dion ekarpena balora dezan. Mezu horiek eraginkortasunez hedatzea lortzeko, Diseinuz aldizkaria editatu zen, zeinek balio izan baitu plataformatzat lankide eta aditu mota desberdinentzat, bai eta erreminta bezala ere proiektuak eta jarduerak ezagutarazteko.

DZk parte hartu zuen Diseinuaren Sustapenerako Erakundearen Espainiar Federakundea sortzen (FEED) eta 2000 urtean Diseinuko Nazio Sariaren aipamen berezia jaso zuen urte horietan guztietan egindako lanaren aitortza bezala. Ondoren, bere helburua zabaltzea eta jarduera berriak definitzea bilatuz, DZ BAI Bizkaiko Berrikuntza Agentzia bihurtu zen eta, Beazekin bat egin ostean eta marka hori hartu eta gero diseinua sustatzearen lana jarraitu zuen, baina ekimen eta erronka berriei aurre eginez.

Beazek bere gain hartu du diseinua sustatzeak berekin daramala eredu eguneratu bat bilatzea, errealitateari egokituagoa, diziplina horren txertatze ekonomiko eta kulturala ahalbidetuko duena. Eskura dauden energia guztiak mobilizatzea da kontua, helburu funtsezko batekin: diseinu-kultura gehitzea.

Premisa horiekin, Bilboren hautagaitza aurkeztu ondoren Diseinuaren Munduko Hiriburua izateko, Bizkaiko Foru Aldundiak eta Bilboko Udalak hitzarmen bat izenpetu dute eta berarekin abian jarri dute diseinua eta sormena sustatzeko lankidetzako-organoa bat: Bilbao-Bizkaia Design & Creativity Council (BIDC).

Gipuzkoako diseinugintza industrialaren bilakaera

Diseinugintza industrialia eta produktuak erabiltzeko Pizgarri Programa 1984an sortu zen, gipuzkoar enpresen katalogoa berriro gabe zegoela detektatu ondoren, bertako produktuak zaharturik zeudela eta ia herrialde garatu

Aldirietako tren, 2011. LKS Diara design Euskotren-entzat.

guztietan ezinbesteko elementua zela enpresetako produktu-politika finkatzeko.

Diseinua, produktuan berritzen erabilitako teknika bat gehiago bezala, ez zen oso ezaguna Gipuzkoan eta bertan ari ziren industria-diseinatzaileek eskari-zorro oso txikia zuten orduan zegoen industriarako.

Laurogeigarren urteetan hedatu zen Euskadin diseinugintza industrialaren aurkikuntza produktu berekiak balioa handitzeko tresna baliagarri gisa. Ia aldi berean beste toki-administrazio batzuek txostenak edo liburu zuriak egiteari ekin zioten diseinuaren garapenaz eta sustapen-ekintzez. Azterlan haiek errealitate erabat basamortuzkoa islatzen zuten, diseinugintza industrialaren lanbide-edia interpretatu ere egin gabe.

Hutsune handiak daude funtsezko ikasgaietan lehiakortasuna lortzeko. Guztiarekin ere, badira bi faktore itxaropentsu Gipuzkoako industria-diseinuarentzat: alde batetik, gipuzkoar industria-ehuna oso egokia da diseinuaren garapen eta eraginkortasunerako; bestetik, 1984tik, Gipuzkoako Foru Aldundiak diseinuari deliberatuki laguntzea erabaki du.

Gaur egun, gaurko dinamika eta kudeaketa-ohiturak kontuan hartuta, produktu-helburuak alde aurretik definitzea eta industrializazio-ingeniaritza diseinuaren garapena iratzen ari dira. Enpresek kanpoko profesional-ekipoetara jo beharra dute, zeinek denbora guztian lagunduko dituzten, bermeak nahi badituzte etorkizun handiko proiektu ez itozteko. Horregatik, diseinu integralaren prozesuak diziplina arteko ekipo baten presentzia eskatzen du, marketineko jarrerak eta jarduerak ulertuko dituen, bai eta konponbide materialak, prozesuak, lanabesak eta kostuak, eta sormenaren ekarpena egingo duena forma, ehundura eta akabatuetan, produktuaren koherentzia ahaztu gabe enpresako gainerako jardueretako, zeinek erasaten baitute identitate korporatiboaren mezua.

Eskaintza profesional hori dagoeneko bada Gipuzkoan, baina kultura estrategikoa egokitzea

falta da. Gaur egun diseinugintza industrialean egiten diren sarraldiak saiakera hutsak dira forma eta akabera zainduagoekin produktua irudikatze ahalbidea egiazatzeko. Diseinuaren profesional batekin zertxobait konektatuz gero, saiakera horrek badu balioa irismena alderdi estetikoek harago doala finkatzeko; produktuaren morfologia berrietan barrentzen da, zeinek bilatzen baitute arrazionalizazioa, segurtasuna, ergonomia eta erabilera-kalitatea. Desberdintze-helburuak fokatzeko estrategiko jakin batera bideraturik egon behar du eta diseinua epe luzera, inprobisaziorik gabe programatutako zerbait bezala erantsi behar da.

Diseinua sendotzea

Urte horietan zehar, profesionalak, erakundeak eta enpresek egundoko ahalegina burutu dute bere zeregin estrategiko eta katalizatzaileaz gero eta jakitunago den sektore bat sendotzeko, pertsonen, hirien, zerbitzuen... eraldaketari loturik. Ahalegin horrek, bere espiritu integratzaile eta zehar-lerroko, tokiko eta globalarekin 2011n Bilboren hautagaitza bultzatu zuen 2014an Diseinuaren Munduko Hiriburua izateko eta bere izendapenarekin batera finalista bezala aitortua izan zen Dublin eta Lurmutur Hiriarekin batera.

“Profesionalek, erakundeek eta enpresek egundoko ahalegin bat egin dute bere zeregin estrategiko eta katalizatzaileaz gero eta jakitunagoa den sektore bat sendotzeko”

EUSKADIKO DISEINUGILEEN ELKARTEA
ASOCIACIÓN DE DISEÑADORES DE EUSKADI

EIDEn ordezkaturako enpresak

Abad Diseinua eta Arkitektura

ADN DESIGN

AGV Estudioa

Blue Design

Circularcom

Dakit Design

David Abajo & Asociados

Dhemen Design

Dimado Industria Diseinua

Dinamo Industria Diseinua

Due Studio Industria Diseinua

elplanB Diseinu Kabinetea

Enaiden

Evidentis

Gorka Ibarroyen

IRD/Iosu Rada Diseño

Item designworks

Javier Machimbarrena Industrial Art & Design

Jorge Peñagarikano

Klap_industria sorkuntzako laborategia

LKS Diara design

Lonjaus Design

Muka Design Lab

Notonly architects

ProDising

Skytech Design

Sokoa

Sormen Design

Studio Mapping

Tres-D

TXB Produktu-diseinua

Euskadiko diseinugintza industrialaren erreferente batzuk

B.lux Taldea

Laurogeigarren urteetan diseinu kontzeptua era oso desberdinetan interpretatzen zen Estatu guztian eta are gehiago, behar bada, Euskadin, non balore tradizionalak oso erroturik baitzeuden. Garai horretan, B.lux-ek lizentziapean argi-diseinuak fabrikatzearen aldeko apustua egin zuen, diseinatzailearen izena eta egilea zutenak.

Enpresa guztiek erronka berari aurre egin beharra zuten: produktu horrentzat zegoen merkatu urriari eta ia banaketa-kanal guztiaren aurkaritza irmoa. Hala ere, enpresa-terminotan, B.lux-en lorpen handiena jarduera baten barruan bilakaera egin izana da, jarduera batean barruan, zeinen *know-how*a ez baitzuen ezagutzen eta hamar urte baino gehiagoz aurreratu izana ahalmen arrazoizkoaren merkatua, Espainian gutxienez. B. lux-en kasuan, diseinua eta banaketa beti izan dira haren negozioaren aldagai kritikoak.

Burdinola

Burdinolak beti izan du diseinua eta berrikuntzarekiko kezka eta sentsibilitate handia. Sortu zenetik, 1978an, dena garatzen zen "etxean", baina 1987an DZ Diseinu Zentroa sortzeak kanpo-eragile batzuekin harremanetan sartzeko aukera eskaini zion, zeinekin partekatu nahi baitzuen enpresarentzat hain garrantzitsua zen jarduera bat eta zeinekin garatuko baitzuten bere proiektuak, hizkuntza bera hitz eginez, harekin bat egin eta kimika ona lortuz.

Gaur egun Burdinola lider bezala sendotu da nazio-merkatuan eta erreferente da europar merkatuetan. Estetikan bekarrik zentratu beharrean, gaur egun garapenaren fase guztiei ekiteko moduan daude. Burdinolak espezializazioaren alde egin du eta dedikazio eta ezagutza handiagoren alde jo du industrializatzeko-fasean. Fede osoa du berrikuntzan, haren kudeaketan eta bertan diseinatzaileek duten zereginean etorkizuneko ezinbesteko balore bezala.

Stua

Stua altzari garaikideak diseinatu, fabrikatu eta banatzen espezializaturik dago egoitza-ingurune eta proiektu-ezarpenetarako. Planteamendu integral batekin haren lana produktu txukun, ezaugarri eta iraunkorrek sortzera bideraturik dago. Era zainduan fabrikatzen ditu, eraikitze- eta zerbitzu-kalitatearekin, eta estetika iraunkorarekin.

Enpresak, 2008an, Diseinuko Nazio Saria bezalako aitortzak jaso ditu, "produktu soil, araztu eta erabiltzaileen zerbitzurako funtsezkoak direnak sortzeko gai izateagatik" eman zaiona, bai eta "produktu, komunikazio eta aurkezpenen detaileei berak emandako arretarengatik ere".

Stua-n diseinua prozesu global bat bezala ulertzen da, produktuaren kontzeptutik fabrikako materialen fluxuraino. Bereziki, lanbidearen alderdi produktiboa zaio interesgarri eta kezkarri. Bi elementu horiek, alderdi ekoizleak eta fokatzeko globalak markatzen dute enpresa horren nortasun saiatua.

Danobatgroup

Danobatgroup-en, diseinugintza industrialia eta makina erreminta elkarrekin eskutik estuki lotuta ibil idira. Laurogeigarren urteen amaiera aldera ez ziren funtzioa bakarrik baloratzen hasi, baizik eta produktuaren irudia: erakargarria izan behar zuen eta desberdintasuna markatu gero eta nazioartekoagoa zen lehiakideekiko.

Makina erremintaren munduan, Danobatgroup aitzindarietako bat izan da diseinugintza industrialia bere buruari eransten. Horren froga bikaina dira Bilboko BIEMMHko Industria Diseinuko Sarien edizio batean baino gehiagotan lortutako aitortzak. Gaur egun diseinua arlo bat gehiago da erakundearen barruan, zeinek ahalbidetzen baitu funtsezko kudeaketa-lanabes bat izatea burutzen ari den produktuaren homogeneotze-prozesuan.

Lider da sektore batzuetan hala nola aeronautikoan, eta fresatzea bezalako teknologietan. Haren makinaren diseinu abangoardista faktore bereizgarri oso garrantzitsua da bezeroentzat eta merkataritza-sarerako. Hala ere, Danobatgroup-en geroa kanpoko merkatuan bere presentzia gehitzetik igarotzen da eta, horretarako, industria-diseinua funtsezko faktorea da. Gainera erronka berri bati aurre egin beharra du: gero eta gehiago eta hobeto ezagutu gorantz datozen merkatuak eta haien eskakizunetara egokitu.

Niessen

Niessen-ek lanerako lehen hurbiltze bat kanpoko diseinatzaileekin egin zuen laurogeigarren urteak baino lehen, diseinugintza industrialeko enpresa baten (Design Taldea) laguntzarekin, zeinekin ekin baitzion lankidetzari. Lehen urteak krisikoak izan ziren, baina hamarkadaren erdi aldera egoera hobetu egin zen eta ikuspegi onak zituen egoera bat lortu ahal izan zuen.

Garai zailetan normalena izan ohi da inbertitserik izango ez duten proiektuei aurre ez egitea, edota gauzatzen badira ere eskatzaileek aurkitu ez dutenei. Hala ere, ahalegina egiteko gai denarentzat prestatzeko unea da joera aldatuko denean merkatuan indarrez sartzeko produktu berriekin.

Diseinugintza industrialeko enpresen baliabidearekin burututako produktuen diseinua gutxi ezagutzen zen hamarkadaren hasieran eta ez zen errentagarritzat jotzen. Ustea zen bezero-gaiak ez ziola balorerik ematen diseinuari. Gainera, diseinugintza industrialia gauzaki-diseinu bat besterik ez zen. Hala ere, Niessenek funtsezkotzat jotzen du bezeroari ikusaraztea diseinuak egiazki balorea eransten diola produktuari.

Orbea

Diseinugintza industrialia gaur egun era naturalean enpresako bizitzan txertatutako diziplina iruditzen zaigu. Dagoeneko gaindituta daude alderdi estetikoak diseinua lotzen zizkien antzinako ikusmoldeak, baina ez da hainbeste kudeatzaile askok ez zeukatela argi diseinuaren ekarpena beren eskaintzaren balioari. Benetan balio zuena funtzioa zen.

Orbeak kontsumo-produktu bat jartzen du merkatuan, zeinen kontzeptioan diseinu-alderdiak txertatzen baitira. Horregatik, Orbeako produktuaren kontzeptio-ekipoetan diseinatzaile sistematikoki sartzea duela hamabost urte baino lehenago gertatu zen. Orbearen arrakasta-esperientziak merkatuaren eta bezeroen "irakurketa" on baten, produktuaren ezagutza tekniko on baten eta sormen-dosi baten nahastea dira. Beti izan da jakintzagai askoko lan baten emaitza.

Orbean urte ugari samar behar izan dira eta produktu garatu ugari diseinugidaliburu batean aurrera egiteko, zeinek bermatuko duen kontsumitzaileak ezagutuko duela marka irakurri baino lehen. Ezaugarri hori, marka handiek bakarrik dutena, diseinuaren estrategia oso irmo eta koherente batekin bakarrik lor daiteke. Erronka hori etorkizuneko erronka ere bada, zeren, zein markak ez du nahi lehen begiratuan ezagutua izatea?

Idea batzuk Euskadiko diseinuaz

«Diseinuak ez du sail berekirik, zeren eta sail guztiak baitira haren soro ongarrirua. Gastronomiatik zientziara eta ortopediatik arkitekturara, diseinu-prozesuan hasiera beti ideia bat da, diseinuak iradokitzen ideiak eta asmakizunak diren ideiak. Ideiarik gabe es dago diseinurik eta diseinurik gabe ez dago produkturik gai izango denik urte askotako egunetan».

>>>> Anaxu Zabalbeascoa
Artearen kazetaria eta historialaria

«Euskadiko profesionalen ehuna derrigorrezko erreferentzia da Espainiar estatuan. Gailendu egiten gara, baina taulako gune epelean gaude Europako Batasunean egiten den diseinuarekiko».

>>>> Ion Sojo
DZ Diseinu Zentroko zuzendari ohia

«Nire iritziz diseinuak premisa bat izan behar du, ez ondorio bat. Diseinua jarrera bat da, garapen-filosofia bat. Diseinatzea es da jatorrizkoa, berritzailea, "chic" dena, bakarra, "ederra" dena, eta abar, produktu bat dena ikusaraztea soilik, harago doa. Zera uste dut gainera, jarrera edo filosofia horrek, "konformagaiztasun produktibo" moduko batean oinarritu behar duela, lan-printzipio bezala, hau da, ez duela ezer ziurtzat eman behar, arketipo guztiak auzitan jarri behar dituela, hartara langa mental guztien gainetik jauzi egin eta erantzun berri eta koherentek emateko testuinguru orokorren barruan».

>>>> José Ignacio Agirre
Industria-diseinatzailea

«Diseinuari eta berrikuntzari ez diogu soilik "gertaera teknologiko" bati bezala ekin [behar], gure industria-ingurunean hain sarri aurkeztu nahi izaten den bezala, baizik eta derrigorrezko gogoeta bat bezala enpresa-hiztegian batere ohikoak ez diren alderdietan, zeinak baitira pertzeptiboak, psikologikoak, soziologikoak, estetikoak, etikoak, emozionalak, eta zenbait egilek iradokitzen duten bezala: antropologikoetan».

>>>> Elisabeth Urrutia
Industria-diseinatzailea

«Eta izatez diseinuak enpresako elementu bat gehiago izan behar du. Diseinua euskarri guztietan dago, zeinen bidez enpresa bezeroengana proiektatzen baita. Horra hor berrikuntzak duen izaera estrategikoa industria-diseinuan».

>>>> Ignacio Sola
EIDeko presidentea

«Besteentzako zerbitzu bat bezala ulertzen dut neura lana. Oso gaitzi zitzaidan diseinuaren kontzeptua eliteko produktuei bakarrik atxikia. Nik mundu guztiari helarazteko gogo nuen eta, ondorioz, "umiltzat" ere har zitezkeen produktuak burutzeko ere bai. [...] Uste dut ezin zaiola uko egin diseinuaren balio sozialari. Bizikalitatearen parekoa da eta bizi-kalitate horrek pertsona guztiengana iritsi behar du.[...] Guk beti erabiltzaileengana bideratutako diseinuan lan egin dugu».

>>>> Brigitte Savage
Industria-diseinatzailea

«Gure enpresaz bakarrik hitz egin dezaket eta Sellex-en funtzionaltasuna bezain garrantzitsua da sormena. Guk ez dugu inoiz ahazten aulkik batek, mahai batek, eserleku batek... oinarritzko funtzio bat dutela, produktu horren esentzia dena. Baina dagoeneko badenari desberdina den zerbaiten ekarpena egiten ahalegintzen gara. Garapen berri bakoitzean gure produktua beste bat gehiago izan ez dadin saiatzen gara. Material berriak erabiliz, ideia estetiko berriak garatuz edo funtzionaltasun berriak bilatuz izan daitezke hori».

>>>> Miguel Jiménez
Sellex-eko kudeatzailea

«Orain arte, oinarri berritzaileko teknologia-enpresak sortzera bideraturik egon gara. Garai berriei erantzun bezala, oinarritzkoak iruditzen zaizkigun bi barruti desberdin gehitu nahi izan dizkiegu: enpresa-hazkuntza eta -desberdintzea sektore sortzailea eta diseinua, eta haren nazioartekotzea bultzatuz».

>>>> Imanol Pradales
Bizkaiko Foru Aldundiko Ekonomia Sustapeneko Ahaldua